

Umetniška gimnazija – glasbena smer
Modul B: petje – inštrument

Posodobljeni učni načrt

TROBENTA

OBVEZNI PREDMET

420 ur

Posodobljeni učni načrt

TROBENTA

Obvezni predmet (420 ur)

Posodobljeni učni načrt so pripravili:

Predsednik predmetne skupine:

mag. Franc Žugelj, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Člana:

Dušan Remšak, prof., Konservatorij za glasbo in balet Maribor

Damir Tkavc, prof., Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje

Vodja in koordinator predmetnih skupin za trobento, rog, pozavno, tubo in tolkala:

Zdravko Hribar, prof.

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Beuermann, Zavod RS za šolstvo

Recenzenta:

zasl. prof., Anton Grčar, Univerza v Ljubljani, Akademija za glasbo

Matjaž Dobrovnik, prof., Konservatorij za glasbo in balet Maribor

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Žiga Turk**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof., mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof. in mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Lea Lehner**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizks.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odrasli_h/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana, 2012

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:780.646.1(0.034.2)

ŽUGELJ, Franc

Posodobljeni učni načrt. Trobenta [Elektronski vir] : obvezni predmet : 420 ur / [pripravili Franc Žugelj, Dušan Remšak, Damir Tkavc]. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2012. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul B, Petje - inštrument)

ISBN 978-961-03-0104-2 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Gl. stv. nasl. 2. Remšak, Dušan 3. Tkavc, Damir

265651200

Posodobljeni učni načrt za predmet trobenta je pripravila predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za trobento. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet trobenta, določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, 7.5.1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju inštrumentalnega pouka.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 154. seji 24. januarja 2013.

VSEBINA:

1 OPREDELITEV PREDMETA	4
2 SPLOŠNI CILJI	4
3 OPRATIVNI CILJI IN VSEBINE	6
4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	13
5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA.....	15
5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja	16
5.2 Medpredmetne povezave.....	16
6 MATERIALNI POGOJI	17
7 ZNANJA IZVAJALCEV	18

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet Trobenta na stopnji umetniške gimnazije je nadaljevanje izobraževalne vertikale istoimenskega predmeta na stopnji osnovnega glasbenega šolstva. Ker stremimo k poklicnemu usposabljanju mladih trobentačev, je izbor literature usmerjen k pridobivanju spretnosti in veščin, ki jih bodo ti potrebovali na svoji poklicni poti.

Jedro izbora temelji na B trobenti. V višjih letnikih (3. in 4.) boljši dijaki* spoznavajo tudi C trobento. Izbor literature je prilagojen posameznikom, v okviru njihovih sposobnosti v skladu s splošnim učnim načrtom.

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu trobenta:

- usvajajo izvajalsko tehniko in izrazne značilnosti inštrumenta trobente;
- razvijajo svojo nadarjenost in muzikalno usposobljenost;
- razvijajo svoje ustvarjalne sposobnosti;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo glasbene sposobnosti in predznanje;
- usvajajo intonacijo in ritem, spremljajo zvočna gibanja in spremljajo notni zapis;
- razumejo in z uporabo usvojijo zakonitosti glasbene teorije;
- pomnijo ritmične vzorce, zavedajo se pomena glasbenih fraz;
- ob sistematični vadbi razvijajo delovne navade in odnos do dela;
- skupaj z učiteljem usmerjajo in razvijajo lastni učni proces;
- spremljajo in presojujejo uspešnost lastnega učnega procesa;
- razvijajo odgovornost za lastno znanje;
- osveščajo / razvijajo svojo usposobljenost načrtovanja učenja;
- v sistem pomnjenja vključujejo čustvovanje;
- na nastopih predstavljajo dosežke glasbene ustvarjalnosti;

* V tem učnem načrtu izraz *dijak* velja enakovredno za *dijaka* in *dijakinjo*. Enako izraz *učitelj* velja enakovredno za *učitelja* in *učiteljico*.

- dosegajo znanja za nadaljevanje študija in se vključujejo v orkestre in komorne skupine;
- se navajajo na estetsko doživljanje in razvijajo glasbeni okus;
- poznajo, razumevajo in uporabljajo strokovne izraze v tujih jezikih;
- pridobivajo podatke iz različnih virov;
- navajajo se na socialnost in odnosnost (pri komorni igri, v orkestru) ter na projektno delo;
- razvijajo vzajemnost in se prilagajajo za enakopravno sodelovanje;
- aktivno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih si pridobivajo samoiniciativnost in podjetnost;
- vključujejo se v domača in mednarodna šolska partnerstva;
- udeležujejo se domačih in mednarodnih tečajev in seminarjev;
- sporazumevajo se v slovenščini;
- spoznavajo in izvajajo glasbena dela slovenskih skladateljev;
- razvijajo zavest o pomenu ohranjanja narodove samobitnosti;
- spoznavajo enakost in različnost slovenske in evropske glasbene dediščine.

3 OPRATIVNI CILJI IN VSEBINE

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">- se soočajo s postavljanjem oziroma utrjevanjem zdravih temeljev igranja, pri čemer so v ospredju visoke zahteve, ki se postavljajo v poklicni glasbeni praksi;- obravnavajo osnovne elemente tehnike igranja, ki so predpogoj za nadaljnje napredovanje, tako v tehničnem kot tudi v muzikalnem smislu;- spoznavajo osnovne prvine igranja na trobenti (v predlaganih vsebinah in literaturi naj bi razvijali prav te elemente);- razvijajo fleksibilnost in načine urjenja tega elementa.	<ul style="list-style-type: none">- drža inštrumenta, dihanje, nastavek, pihanje v trobento;- vaje za ureditev emisije tona in atake (nastopa začetka tona) v srednjem registru od C₁–C₂ in širjenje tonskega obsega navzgor in navzdol tudi s pomočjo bendov (prevojev) in pedalnih tonov;- lestvice in razloženi trizvoki in štirizvoki čez dve oktavi v zmernem tempu;- vaje za prepihanje alikvotnih tonov, stakato, legato. <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none">- J. B. Arban, Complete Conservatory Method;- Ernest S. Williams, Complete Modern Method;- Max Schlossberg, Daily Drills and Technical Studies;- Vincent Chicowicz, Flow Studies;- Earl D. Irons, 27 Groups of Exercises;- J. Stamp, Warm ups and Studies;- H. Branch, Pedal Tones;- H. L. Clarke, Technical Studies.
3.1.2 Etude	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">- igrajo etude, ki so primerne njihovim sposobnostim in znanju, zato je izbor etud samo smernica in ne pravilo oz. zahteva;- namesto dolgih tonov igrajo J. Conconejeve vokalize in vokalize E. Panofke;- se bodo na teh vajah naučili osnovnih pravil dihanja, vodenja tona, predvsem pa fraziranja (pri vokalizah je poudarek prav na muziciranju);- izvajajo etude, ki dopolnjujejo vsebine in tehnične prvine.	<ul style="list-style-type: none">- J. Concone, 50 Leçons de Chant pour Le Medium de la Voix;- E. Panofka, 24 vocalises progressives op. 85;- G. Senon, 130 etudes techniques et melodiques zv. A;- A. M. Lagorce, 15 petites Etudes Concertantes.

3.1.3 Sonate in sonatine	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajajo težavnostno primerne sonate. 	<ul style="list-style-type: none"> - J. B. Loeillet, Sonate en Si^b; - A. Corelli, Sonate en FA; - F. Veracini, Sonate; - B. Fitzgerald, Italian Suite; - B. Fitzgerald, English Suite.

3.1.4 Koncerti in koncertini	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajajo baročne koncertine, kjer prikažejo muzikalno in tehnično sposobnost na tej stopnji; - potrjujejo svojo fizično in miselno kondicijo. 	<ul style="list-style-type: none"> - G. F. Händel, Concertino; - J. Porret, Concertino No 20.

3.1.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se seznanjajo s primerno literaturo za trobento iz tega obdobja; - razvijajo svojo glasbeno-tehnično raven; - z igranjem na pamet gradivo usvajajo temeljiteje. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ed. Barat, Orientale; - G. Balay, Andante et Allegro; - E. Bozza, Lied; - J. Porret, Concertino No.II.

3.1.6 Skladbe slovenskih avtorjev	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se seznanjajo s slovensko literaturo za trobento, ki mora biti primerna stopnji izobraževanja. 	<ul style="list-style-type: none"> - Album slovenskih skladb za trobila Zveze primorskih glasbenih šol.

Poleg navedenih vsebin za doseganje ciljev lahko uporabljajo tudi druge izbirne vsebine.

3.2.1 Tehnične in muzikalne prvine

Dijaki:

- nadgrajujejo pridobljena znanja;
- širijo svoje tehnične in muzikalne zmogljivosti;
- organizirajo si urnik in sistem vsakodnevnega urjenja prvin;
- uporabljajo različno literaturo melodičnega in tehničnega značaja;
- širijo tonski in dinamični obseg;
- razvijajo in povečujejo fleksibilnost.

- durove in molove lestvice in arpedži čez dve oktavi v različnih artikulacijah;
- vaje za širjenje tonskega in dinamičnega obsega;
- vaje za povečevanje fleksibilnosti.

Literatura:

- J. B. Arban, Complete Conservatory Method;
- E. S. Williams, Complete Modern Method;
- G. Balay, Methode Complete 1. del;
- M. Schlossberg, Daily Drills and Technical Studies;
- V. Chicowicz, Flow Studies;
- E. D. Irons, 27 Groups of Exercises;
- J. Stamp, Warm ups and Studies;
- H. Branch, Pedal Tones;
- H. L. Clarke, Technical Studies;
- B. Lin, Lip Flexibilities.

3.2.2 Etude

Dijaki:

- nadaljujejo z različnimi etudami večje zahtevnosti;
- dosledno spoštujejo notni zapis in upoštevajo vse označbe;
- igrajo vokalize s klavirsko spremljavo;
- pozornost posvečajo čisti intonaciji, točni izgovarjavi in muzikalnosti.

- J. Concone, The Complete Solfeggi (J. Korak, Balquhiddel);
- F. Damrow, Vokalize;
- G. Senon, 130 Etudes techniques et Melodiques, zv. B;
- C. Koprasch, 60 Etud, zvezek 1.

3.2.3 Sonate in sonatine

Dijaki:

- lotijo se zahtevnejših sonat pri katerih se pričakuje večja fizična in miselna kondicija;
- skladbe naštudirajo temeljito in poglobljeno;
- z igranjem na pamet se lažje posvetijo interpretaciji glasbe.

- G. P. Telemann, Sonate en UT Mineur;
- G. F. Händel, Sonate en FA;
- G. F. Händel, Aria con Variazioni.

3.2.4 Koncerti in koncertini

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">- po uspešno opravljenih vsebinah iz 3.1.4 v smislu nadgradnje nadaljujejo z igranjem koncerta ;- skladbo naštudirajo temeljito in poglobljeno;- za popolnejšo interpretacijo se skladbo naučijo na pamet.	<ul style="list-style-type: none">- G. Torelli, Concerto I (Trobenta v B^b).
---	--

3.2.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">- nadalje spoznavajo originalno literaturo od 19. stoletja naprej;- razvijajo svoj muzikalno tehnični nivo;- pozornost naj usmerjajo k razločevanju glasbenega značaja ter stremijo k čim popolnejši muzikalni izvedbi.	<ul style="list-style-type: none">- G. A. Lortzing, Tema z variacijami;- M. Mihalovici, Meditation;- Ed. Barat, Fantaisie;- R. Defossez, Les Gammes en Vacances;- G. Balay, Prelude et Ballade;- B. Fitzgerald, Gaelic Suite;- C. Kreutzer, Variationen in G.
--	---

3.2.6 Skladbe slovenskih avtorjev

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">- naj se lotevajo del slovenskih skladateljev;- z vključevanjem del slovenskih skladateljev spoznavajo slovensko glasbeno ustvarjalnost;- predelajo zahtevnejše gradivo iz zbirke slovenskih skladateljev.	<ul style="list-style-type: none">- Album slovenskih skladb za trobila, Zveze primorskih glasbenih šol.
---	---

Poleg navedenih vsebin se za doseganje ciljev lahko uporabljajo tudi druge izbirne vsebine.

3.3.1 Tehnične in muzikalne prvine

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">- nadgrajujejo pridobljena znanja;- razvijajo tehnične prvine (fleksibilnost, legato, nonlegato, artikulacija);- razvijajo čisto intonacijo v obsegu dveh oktav;- berejo z lista in transponirajo;- razvijajo svojo muzikalnost, zmogljivost in zanesljivost;- estetsko ocenjujejo svoje izvajanje.	<ul style="list-style-type: none">- arpedžirane pasaže trozvokov in četverozvokov;- vaje za dvojni in trojni jezik ter kombiniranje obeh z legatom;- tehnično bolj zahtevne vaje;- transpozicija. <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none">- J. B. Arban, Complete Conservatory Method;- E. S. Williams, Complete Modern Method;- G. Balay, Methode Complete, 2. del;- C. Colin, Advanced Lip Flexibilities;- M. Schlossberg, Daily Drills and Technical Studies;- B. Lin, Lip Flexibilities;- Ed. Irons, 27 Groups of Exercises;- P. Thibaud, Methode pour Trompettiste Advance
---	--

3.3.2 Etude

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">- igrajo zahtevnejše etude;- povečujejo zmogljivost, hitrost in dinamiko;- etude igrajo z različnimi ritmičnimi vzorci in artikulacijo, kar povečuje kakovost izvajalske tehnike.	<ul style="list-style-type: none">- C. Koprach, 60 Etud, 2. zv;- P. Clodomir, Etudes Caracteristiques;- L. Liesering, Šola za transpozicijo, 1. del;- R. Caffarelli, 100 Studi melodici;
--	---

3.3.3 Sonate in sonatine

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">- spoznavajo se z izvirnimi skladbe za trobento;- razvijajo psihofizično pripravljenost, čisto artikulacijo in kakovostnen čisti ton;- razvijajo sposobnost koncentracije in igre na pamet;- nastopajo pred publiko.	<ul style="list-style-type: none">- T. Hansen, Sonata, opus 18;- W. Hartley, Sonatina.
--	---

3.3.4 Koncerti in koncertini	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo svojo muzikalnost; - upoštevajo slogovne prvine; - počasi se približujejo izvajanju izvernih koncertov. 	<ul style="list-style-type: none"> - T. Albinoni, Koncert v Es Duru; - T. Albinoni, Koncert v g-molu.

3.3.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadaljujejo z igranjem literature od 19. stoletja naprej; - pri določenih skladbah lahko že uporabljajo C-troberto; - razvijajo sposobnost igranja večjih intervalov, daljših melodičnih linij, različne artikulacije in virtuoznosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - E. Barat, Andante et Scherzo; - G. Ropartz, Andante and Allegro; - A. Donato, Prelude et Allegro; - A. Goedicke, Koncertna etuda; - O. Böhme, Ruski ples.

3.3.6 Skladbe slovenskih avtorjev	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v svoj program vključujejo dela slovenskih skladateljev; - spodbujajo k ustvarjanju novih skladb. 	<ul style="list-style-type: none"> - J. K. Dolar – T. Habe, Suita; - P. Šivic, Štiri skladbe za trobento.

Poleg navedenih vsebin se za doseganje ciljev lahko uporabljajo tudi druge izbirne vsebine.

3.4.1 Tehnične in muzikalne prvine	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo in vzdržujejo psihofizično kondicijo, tehnično in muzikalno raven; - izpopolnjujejo tehnične prvine, povečujejo tonski obseg; - razvijajo hitrost, fleksibilnost in dinamično zmogljivost; - skrbijo za zanesljivost in koncentracijo; - obvladujejo zahtevnejši tonski in izrazni razpon na glasbilu; - zaključujejo Arbana (14 karakterističnih etud in 12 znamenitih fantazij). 	<ul style="list-style-type: none"> - transpozicija. <p>Literatura:</p> <ul style="list-style-type: none"> - J.B. Arban, Complete Conservatory Method; - G. Balay, Methode complete, 2. del; - C. Colin, Advanced Lip Flexibilities; - M. Schlossberg, Daily Drills and Technical Studies; - B. Lin, Lip Flexibilities; - J. Stamp, Warm Ups and Studies; - P. Thibaud, Methode pour Trompettiste Avance.

3.4.2 Etude	
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izvajajo obsežnejše in tehnično zahtevnejše etude; - igrajo značilne etude različnih avtorjev; - povečujejo hitrost in vzdržljivost; - etude ne obravnavajo več kot tehnične 	<ul style="list-style-type: none"> - V. Chicowicz, Flow Studies (izbor); - J. B. Arban, 14 karakterističnih etud; - P. Clodomir, Karakteristične etude; - H. L. Clarke, Karakteristične etude.

<p>vaje temveč jih dojemajo v smislu virtuoznosti in zaključene glasbene oblike;</p> <ul style="list-style-type: none"> - dobro obvladujejo transpozicijo in jo tudi uporabljajo. 	
--	--

3.4.3 Sonate in sonatine

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izbirajo sonate iz različnih slogovnih obdobij; - so pripravljeni za preizkus ob sklepu šolanja. 	<ul style="list-style-type: none"> - J. Hubeau, Sonata; - P. Vejvanovski, Sonata à 4; - A. Corelli, Sonata VIII; - I. Petrič, Sonatina.
--	---

3.4.4 Koncerti in koncertini

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razvijajo glasbeno estetski pogled na delo; - upoštevajo slog igranja; - krepijo izvajalsko kondicijo; - igrajo na pamet. 	<ul style="list-style-type: none"> - A. Arutjunjan, Koncert; - J. K. Neruda, Koncert v Es-duru; - T. Albinoni, Koncert v C-duru; - G. Tartini, Koncert v As-duru.
---	---

3.4.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z virtuosno skladbo v programu sklenejo štiriletno šolanje na srednji stopnji; - razvijajo virtuosno tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> - F. Thome, Fantaisie; - J. B. Arban, Briljantna fantazija; - J. B. Arban, Beneški karneval; - R. Boutry, Trompetunia; - H. Busser, Andante et Allegro; - P. Rougnon, 1er solo de concert.
---	--

3.4.6 Skladbe slovenskih avtorjev

<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> - naštudirajo skladbo slovenskega skladatelja za maturitetni nastop. 	<ul style="list-style-type: none"> - P. Šivic, Štiri skladbe za trobento.
---	--

Poleg navedenih vsebin se za doseganje ciljev lahko uporabljajo tudi druge izbirne vsebine.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja inštrumenta in muziciranja, kar se izraža na področjih tehnike in obvladovanja inštrumenta, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki sta nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja inštrumenta, pri čemer sta tehnika in izraznost muziciranja omejeni in je mogoče ugotoviti težave v doseganju kakovostnega tona oz. zvoka. Kljub temu da se pojavljajo napake v notah, ritmu, slogu in je mnogo v partituri predpisanih glasbenih oznak spregledanih ali ne popolnoma pravilno izvedenih, da sta omejeni interpretacija in muzikalna izvedba ter je morda malo lažji tudi sam glasbeni program, pa dijakova duševna in telesna vzdržljivost še vedno izkazuje sprejemljivo izvedbo celotnega programa, zahtevano ustrezno razvito tehniko ter še sprejemljivo razumevanje in izvajanje glasbe.

Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah po posameznih letnikih.

V vseh letnikih dijaki vsaj eno skladbo izvajajo na pamet.

1. letnik – letni izpit

- **Durova in vse tri molove lestvice, igrane v gibanju osmink v obsegu dveh oktav;**
- **durov in molov kvintakord z obrati ter dominantni in zmanjšani septakord z obrati v gibanju osmink;**
- **najmanj dva kontrastna stavka iz baročne sonate ali suite (igra naj se na pamet);**
- **skladba iz obdobja romantike ali iz 20. stoletja (igra naj se na pamet), izbor iz poglavja 3.1.5;**
- **dve ali tri kontrastne etude iz zbirk J. B. Arbana, G. Senona, A. M. Lagorca.**

2. letnik – letni izpit

- **Durova in vse tri molove lestvice, igrane v gibanju šestnajstink v obsegu dveh oktav;**
- **durov in molov kvintakord z obrati ter dominantni in zmanjšani septakord z obrati v gibanju šestnajstink;**
- **baročna sonata ali suite v celoti, (igra naj se na pamet), izbor iz poglavja 3.1.3;**
- **skladba iz obdobja romantike ali 20. stoletja, izbor iz poglavja 3.2.5;**
- **dve ali tri kontrastne etude iz zbirk avtorjev J. B. Arbana, G. Senona, C. Kopprascha ali M. Bordognija.**

3. letnik – letni izpit

- **Durova in vse tri molove lestvice, igrane v gibanju šestnajstink v obsegu dveh oktav;**
- **durov in molov kvintakord z obrati ter dominantni in zmanjšani septakord z obrati v gibanju šestnajstink ter v obsegu dveh oktavah;**
- **koncert ali concertino (igra naj se na pamet), izbor iz poglavja 3.3.4;**
- **skladba iz 20. ali 21. stoletja, slovenska skladba, izbor iz poglavja 3.3.5 ali 3.3.6;**
- **dve ali tri kontrastne etude iz zbirk J. B. Arbana, C. Kopprascha, P. Clodomirja, R. Caffarellija ali M. Bordognija.**

4. letnik – letni izpit

Dijak, ki opravlja maturo iz izbirnega predmeta Glasba, ne opravlja letnega izpita. V tem primeru dijak konča predmet v 4. letniku z razredno oceno.

- **Durova in vse tri molove lestvice, igrane v gibanju šestnajstink v obsegu dveh oktav;**
- **dve kontrastni etudi iz zbirke J. B. Arban: 14 karakterističnih etud, H. L. Clarke: Karakteristične etude;**
- **Sonata, izbor iz poglavja 3.4.3;**
- **Koncert, izbor iz poglavja 3.4.4;**
- **Skladba 20. ali 21. stoletja, izbor iz poglavja 3.4.5;**
- **Slovenska skladba, izbor iz poglavja 3.4.6.**

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Osnova za delo je dijakovo tehnično in muzikalno znanje ter njegove psihofizične sposobnosti. Učni načrti so vodilo za osnovno delo. Praksa ugotavlja razliko v razvoju posameznikov, ki kljub sprejemnim izpitom obstaja, zato je prilagajanje načina poučevanja na individualne, psihofizične in emocionalne sposobnosti dijakov več kot nujno. Kljub temu, da sta glasba in muziciranje na prvem mestu izobraževanja, ne gre pozabiti na pomembno odliko-mehanični del vaje. Med študijem je potrebno veliko časa posvetiti prav mehničnim in tehničnim prvinam, ki jih dijak slabše obvlada. Izbor literature je dovolj velik, da učitelj lahko izbere za dijaka najprimernejšo. Ta naj se ne izogiba niti najbolj duhomornim urjenjem temeljnih znanj, saj so ta predpogoj za njegovo napredovanje in doseganje ciljev. Pri igranju zahtevnejše literature se prav pogosto ugotavlja pomanjkljivost vadenja osnovnih elementov igranja trobente.

Posebno pozornost je potrebno nameniti igranju na pamet. Ta naj temelji na oblikovni, harmonski, akustični in vizualni predstavi. Vadenje in obvladovanje lestvic, durovih in molovih v različnih artikulacijah, igranje trizvokov in četverozvokov naj bo osnova za kasnejšo transpozicijo in a vista igro. Nepredvidljive situacije so vse pogostejše, pričakovanja orkestrrov in ansamblov vse večja, zato je hitro branje in transpozicija tako rekoč nuja in ne samo potreba.

Dijake je potrebno tudi spodbujati k samostojnemu študiranju skladb domačih in tujih skladateljev ter novitet, predvsem domačih, katerih pa za trobento ni prav veliko. Na ta način si bo dijak med študijem pridobil zanimanje za tovrstno literaturo.

Pomembno je da nastopa na internih in javnih nastopih v šoli, da nastopa na revijah ter raznih tekmovanjih doma in v tujini.

Sodelovanje v komornih skupinah in orkestrih v šoli in izven nje je za izobraževanje bodočega glasbenika zelo pomembno.

Učitelj naj spodbuja dijaka tudi, da obiskuje koncerte, ki predstavljajo pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih sam pouk ne more dati. Dijak pri tem spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost. Ob tem spoznava zakonitosti poklicnega dela svojega področja tudi iz praktičnih, organizacijskih in drugih vidikov.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremljanja razvoj in napredek dijaka, preverja dijakovo moč dojemanja, raven znanja in njegove zmožnosti, pa tudi sporoča dijakom povratne informacije o njihovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov znanja in morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in realno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznih dijakov; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt dijakovega nadaljnega dela, dajemo jasnejše napotke za plodovitejše vadenje oziroma učenje.

Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka;
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje kriterijev.

Ocenjevanje

Glede na naravo inštrumentalnega pouka se dijakovo znanje ocenjuje z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjuje se tehnično obvladovanje inštrumenta, natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa. Na letnem izpitu določi končno oceno izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljšo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih

področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se laže spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti pa hkrati prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebnostni trdnosti posameznika.

Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav svojega predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasnejše obravnave sorodnih vsebin in podobno. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno sodeluje pri izvajanju učnega procesa.

Dijaki se medpredmetno ustvarjalno povezujejo z drugimi glasbeniki na več načinov: pri komorni igri, v vokalno-inštrumentalnih sestavih, pri igranju v različnih orkestrih, pri korepeticijah ipd. Svoja teoretska znanja pridobljena pri pouku solfeggia, harmonije, kontrapunkta, oblikoslovja, pa tudi zgodovine, umetnostne ter zlasti glasbene zgodovine pa lahko uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar je v prid boljšega razumevanja in posledično tudi bolj kakovostne izvedbe skladb. Ob razločevanju in pronicanju v slogovne posebnosti npr. baroka, klasike, romantike ipd. pa si dijaki ustvarjajo močnejši osebni uvid v značaj, vsebino in posebnosti določenega zgodovinskega obdobja slovenske in evropske zgodovine.

Obstajajo tudi druge medpredmetne povezave, ki so bolj splošne narave, o čemer govorijo številne specifične mednarodne študije in raziskave.

6 MATERIALNI POGOJI

Cilji vzgojno-izobraževalnega procesa trobente terjajo za svoje uresničevanje skladno s predpisi primerno veliko učilnico,. Opremljena mora biti s klavirjem ali pianinom, metronomom, ogledalom in avdio-vizualnimi sredstvi. Šola naj ima na voljo vsaj osnovno zbirko ustnikov, po možnosti več različnih proizvajalcev. Dijak praviloma uporablja B-trobento profesionalne kakovosti.

7 ZNANJA IZVAJALCEV

izvajalec	znanja
učitelj	trobenta
korepetitor	klavir